

Asia: VN/1281/2020

Lausuntopyyntö hallituksen selonteosta kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista (luonnos)

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Globe Art Point ry kohdistaa huomionsa ulkomaalaistaustaisten ammattitaitelijoiden ja kulttuuryöntekijöiden tilanteen näkökulmasta. G.A.P on ulkomaalaistaustaisten taitelijoiden perustama 2016 perustama kattojärjestöyhdistys, jolla on 17 yhdistysjäsentä. G.A.P in tarkoitus on edistää kohderyhmänsä osallisuutta yhteiskunnan kaikilla aloilla ja tasoilla, työntekemismahdollisuuksia ja yhdenvertaista yhteiskuntaa.

Taide- ja kulttuurialan ulkomaalaistaustaiset ammattilaiset ovat tärkeä voimavara kotouttamistyössä etsittäessä nuorille uusia samaistumismalleja. Tärkeintä on kuitenkin mahdollisuus toimia tasavertaisena ammattilaisena taide - ja kulttuurikentällä sekä laajemmin yhteiskunnassa johtamisesta taiteen tekemiseen. Vain näin voidaan taata demokraattinen kehitys uudistuvassa Suomessa. Cuporen AVAUS -tutkimuksen mukaan ulkomaalaistaustaiset taitelijat kokevat häirintää ja syrjintää laajasti. COVID19 pandemia pudotti tämän ryhmän vielä syvemmälle kuin kantasuomalaiset.

Kommentit lukuihin 1-6: Tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat.

Taide- ja kulttuurialan maahanmuuttajat tulevat Suomeen monista eri syistä. He edustavat korkeasti koulutettujen ryhmää, joiden työpanosta ei pystytä nykyrakenteilla hyödyntämään. On siis kysymys rakenteellisesta syrjinnästä, johon on tartuttava kaikilla hallinnollisilla alueilla.

Maahanmuuttajataustaisen väestön kulttuuri-osallistumista ja sitä kautta kotoutumista ei voi taata, ellei tähän osallistumiseen luoda uusituvia rakenteita. Globe Art Point on koko toimintansa ajan keskittänyt voimavaransa tukemaan ulkomaalaistaustaisia taide- ja kulttuuryöntekijöitä välittämällä tietoa, vaikuttamalla ja mahdollistamalla yhteistyötä heidän ja taide- ja kulttuurilaitosten välillä. G.A.P toimijana ja osajana tarvitaan tähän työhön.

Kommentit lukuun 7: Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Taide- ja kulttuurikenttä tulee kasvamaan työllistävänä ja osallistavana alueena jatkossa. Monimuotoisuus on tässä voimavara ja ammattitaitelijat. Maahanmuuttajien verkostojen tukeminen helpottaa myös Suomen kansainvälistämistä. Myös ulkomaisten opintojen ymmärtäminen yhtä arvokkaina kuin kotimainen taidekoulutus on ensi arvoisen tärkeää. Mittaamiseen tulisi käyttää THLn kulttuurin TEAviisaria, koska se on jo käytössä kuntatasolla.

Kommentit lukuun 8: Nopeutetaan kotoutumisen käynnistymistä

Kotoutumisen nopeuttamiseen auttaa taide- ja kulttuurialalla asennemuutos. Taiteen ja kulttuurin aloilla tehdään työtä, ja se on yhtä aitoa työtä kuin mikä muu tahansa työ tuottaen arvoa - myös rahallista - yhteiskunnalle. Alakohtaiset kielikoulutukset myös kulttuurin alueelle on toimiva malli.

Kommentit lukuun 9: Parannetaan ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta maahanmuuttajille

Yleisemmän neuvonnan lisäksi tarvitaan alakohtaista neuvontaa ja vertaisneuvonta. Tämä on tullut selkeästi esille Globe Art Pointin toiminnassa. Ohjauksen tasavertaisuuden kokemukseen on panostettava.

Kommentit lukuun 10: Luodaan kotoutumisohjelma alkuvaiheen kotoutumisen tukemiseksi

Kotoutumisohjelmassa on huomioitava taiteen ja kulttuurin mahdollisuudet. Kirjastot ovat jo uuden kirjastolain mukaan demokratian ylläpitämisen ytimessä ja tätä roolia tulisi vahvistaa myös rekrytoinneissa ja uusien toimintamallien rakentamisessa. Lukutaito on myös kirjastojen keskiötä, ja tässä kohtaa mahdollisuudet muunkielisille kirjailijoille tulis avata osana kotoutumista. Kotoutumisohjelmissa tulisi huomioida kielen oppimisen erityistarpeet. Korkeasti koulutettujen taide- ja kulttuurialan toimijoiden kielikoulutus tulee räätälöidä. Kelen oppimista työn yhteydessä on tuettava.

Kommentit lukuun 11: Kotoutumisen edistäminen tukemaan osaajien pysyvyyttä ja osallisuutta

Pysyvyys toteutuu tasavertaisella kohtelulla. Tasavertaisuuden kautta yksilö pääsee osaksi yhteiskuntaa. Taide- ja kulttuurialan ulkomaalaistaustaiset ammattilaiset, jotka ovat valinneet Suomen uudeksi kotimaakseen ovat usein hyvin sitoutuneita ja sitkeitä. Pysyvyyteen vaikuttaa rakenteellinen rasismi ja piiloasenteet.

Kommentit lukuun 12: Vahvistetaan kumppanuuksia ja järjestöjen roolia

Globe Art Point on osallistunut vahvasti ulkomaalaistaustaisten ammattitaitelijoiden ja kulttuuriammattilaisten sekä -yrittäjien tilanteen parantamiseen. Art, Culture and Diverse Finland - Final Report of the Working Group for Cultural Policy, Immigrants and Promotion of Cultural Diversity n tärkeä asiakirja, jonka tekenisessä Globe Art Point on ollut mukana. Raportti tarjoaa parhaat mallit taide- ja kulttuurikentälle ja se sopivat koko yhteiskunnan kehittämiseen. Tärkeä huomio on, että valmistellessamme mitä tahansa politiikkaa ja toimenpidettä, on kodetyhmän olatva mukana aktiivisena toimijana. Vain näin saadaan aikaiseksi aitoa kehitystä ja asennemuutosta toimivaa yhteiskuntaa kohti.

Kommentit lukuun 13: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus tukemaan kotoutumista ja yhteenkuuluvuuden tunnetta

Hyvien väestösuhteiden kannalta taide ja kulttuuri muodostavat sillan - molempiin suuntiin. Tässä on myös kunnilla iso rooli, koska suurin osa osallisuudesta ja osallistumisesta tapahtuu kunnissa.

Kehitystä pystyy ohjaamaan hankkeilla. Pää tavoiteena on oltava tilanne, jossa osallisuus on läpileikkaava asenne kaikilla toimijoilla.

Kommentit lukuun: Kotoutumisen edistämisen suuntaviivat 2020-luvulle ja tiivistelmä askelista eteenpäin

Taide- ja kulttuuri leikkaavasti mukaan kaikille osa-alueilla. (Kun tämän luonnoksen läpi käy, taide ja kulttuuri on mainittu selkeästi vain kuntien vapaa-aikatoiminnan alueella. Näin ei voi olla! Taiteessa ja kulttuurissa on myös kyse hyvin moninaisen osaajakunnan toiminnasta ja työstä. Luovat alat kasvavat koko ajan muodostaen BKTta uudella voimalla. Tähän tarvitaan myös se potentiaali, jonka ulkomaalaistaustaiset ammattitaitelijat ja kulttuuriammattilaiset tuovat yhteiseen pöytäämme.

set tuovat yhteiseen pöytäämme.

Simula Jaana

2787956-1 - Globe Art Point ry / Jaana Simula, toiminnanjohtaja